

Kemény dió volt, de már digitálisan beszél az MNB és a piac

Évi közel harmincezer kérelmező kommunikálhat digitálisan az MNB-vel tavaly január, az elektronikus ügyintézés bevezetésének jogszabályi határideje óta. Sok éves háttérmunka, felkészülés kellett a jegybanki felügyeleti belső rendszerek átalakítására, egyes ügýtípusok elektronizálására és a szabályozás kialakítására. Leggyakrabban és a legtöbb ügýtípust tekintve az MNB az engedélyezési eljárásokban alkalmazza az e-ügyintézt.

Aki a pénzügyi, tőkepiaci, pénztári vagy biztosítási piacon tevékenykedik, az a tavalyi év során már találkozhatott a Magyar Nemzeti Bank (MNB) elektronikus engedélyezési eljárásaival. 2018-ban több mint 28 ezer engedélyezési tárgyú elektronikus bejelentés és kérelem érkezett az MNB-hez, melyből több, mint 2000 ügy zárult határozattal.

Több éves folyamat

Az MNB-nél (illetve pénzügyi felügyeleti jogelődjénél) az elektronikus ügyintézés kezdetei évekkel korábbra nyúlnak vissza. Előfutárnak tekinthető 2012-ben a formakényszer bevezetése és a formanyomtatványok jegybanki honlapon történő publikálása, majd 2013-tól a tőkepiaci kibocsátási engedélyezési eljárásokban kötelezővé váló teljeskörű elektronikus ügyintézés. Ezekben az eljárásokban a kérelem benyújtása, az ügyféllel történő kommunikáció és a hatósági döntés közzéte is csak az MNB elektronikus adatküldő rendszerén keresztül (elektronikusan) történhetett. Később ez képezte az alapját az MNB saját elektronikus ügyintézési rendszerének is.

Az MNB a közigazgatási egyeztetések eredményeként – elfogadva a jegybanki és felügyeleti sajátosságokat - 2017-ben felhatalmazást kapott, hogy az elektronikus ügyintézt ne a központi kormányzati, hanem a meglévő jegybanki információs rendszeren (ERA) keresztül biztosítsa, saját azonosító rendszer, űrlapkitöltő- és benyújtó szolgáltatás, valamint kézbesítési tárhelyszolgáltatás alkalmazásával.

Lépéskényszer

Az e-ügyintézési törvény 2015. végén történt elfogadása lépéskényszerbe hozta a magyar közigazgatást, mivel konkrétan előírta, hogy a 2018. január 1-től milyen feltételek mellett, milyen szolgáltatásokat kell nyújtaniuk az intézményeknek. Az MNB számára ez azt jelentette, hogy az ügyek egy szűk csoportjára alkalmazott rendszerét ki kellett terjesztenie a hatósági ügyek teljes spektrumára.

A törvény elfogadását követően az MNB prioritásként kezelte az e-ügyintézésre történő átállást és ütemezetten folytatta a felkészülést. Az ügyfelek az engedélyezési ügyek indításakor, a kérelem vagy a bejelentés benyújtásakor kerülnek közvetlen kapcsolatba az MNB-vel, így kézenfekvő volt, hogy ezen a területen induljon „próbaüzem” a kibővített funkciók működésének tesztelésére. Az előkészítő munka része volt, hogy az MNB engedélyezési szakterület mintegy 150 elektronikus űrlapot hozott létre, és számos, az alkalmazást segítő gyakorlati útmutatót is készített az MNB honlapjára.

Régi beidegződések

A 2018 januári éles üzemi indulás próbára tette a hatósági és a kérelmezői oldalt is, hiszen az új típusú működést mindkét félnek meg kellett tanulnia. A tömeges regisztráció, a szerteágazó szolgáltatás-struktúra

elsajátítása, az elektronikus aláírások és azonosítások beüzemelése éppúgy kihívást jelentett, mint a jogi eljárások leképezése az elektronikus rendszerekre vagy az elektronikus dokumentumhitelesítés szabályainak kialakítása.

Az ügyintézés elektronikus útra terelésével az engedélyezési feltételek, illetve a szükséges okiratok benyújtása – különösen, amelyek hitelességét is biztosítani kell – nem változtak, de a korábbi előírások mellé az e-ügyintézés szabályait is be kellett emelni. Az engedélyezési eljárásokban benyújtott mellékletek jellemzően papíralapú dokumentumok, amelyről továbbra is inkább készítenek hiteles elektronikus másolatot a szervezetek, mintsem az egyébként meglévő elektronikus aláírásukkal hoznának létre teljes bizonyító erejű elektronikus magánokiratot.

Továbbfejleszteni az ügyfélbarát működést

Az e-ügyintézés bevezetésének elmúlt egy évi tapasztalatait illetően a mérleg egyik serpenyőjében az MNB informatikai rendszere, a folyamatosan bővülő feladatok és a mindennapos működés tapasztalatai találhatóak. A másikban az ügyfelek, a felügyelt intézmények, s a társhatóságok eltérő technikai és szakmai felkészültsége, alkalmazkodása, illetve elvárásai állnak.

A jegybank – amely felügyeleti tevékenysége révén a magyar közigazgatás hatósági rendszer része is –, határidőben átállt az e-ügyintézésre és 2018-tól minden irányú kommunikációjában – nemcsak az ügyfelei, hanem a belföldi és külföldi hatóságok felé is – az elektronikus utat részesíti előnyben. A következő lépés, hogy mindez ne csak a digitális platformon történő működést jelentse, hanem az ügyfélbarát, hatékony, szolgáltató jellegű hatósági működés továbbfejlesztésének alapjául is szolgáljon.

Az MNB jelenleg széleskörű felmérést végez a piaci szereplők és az ügyvédi irodák körében, amelynek tapasztalatai alapján tovább fejleszti az IT megoldásait, az elektronikus ügyintézés felületeit, a honlapot, annak nem csak a formai, hanem a tartalmi megújítására is törekedve. E lépések célja egy ügyfélbarát és hatékony engedélyezési eljárási keretrendszer kialakítása.

**A szerzők a Magyar Nemzeti Bank jogásza*